

SELETUSKIRI

maeluministri määruse „Tootmisega seotud investeeringud vesiviljelusse” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus „Tootmisega seotud investeeringud vesiviljelusse” kehtestatakse kalandusturu korraldamise seaduse § 19 lõike 1 ja § 5 lõike 1 alusel.

Määruse eesmärk on sätestada „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakenduskava 2014–2020” (edaspidi *rakenduskava*) meetme „Tootmisega seotud investeeringud vesiviljelusse” raames toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord. Rakenduskava kohaselt on vajalik panustada vesiviljelusettevõtete elujõulisuse ja konkurentsivõime suurendamisse. Seega on meetme eesmärk tõsta toetust taotleva ettevõtte vesiviljelustoodangu müüginahku vähemalt 10 protsendi võrra kolme aasta jooksul pärast viimase toetusosa väljamakse tegemist. Vesiviljelustoodangu müüginahku suurenemine 10 protsendi võrra on nõutud tootmisega seotud investeeringute tegemisel vesiviljelusse ning tootmise ja kasvatatavate liikide mitmekesistamisel vesiviljeluses.

Samuti on meetme eesmärkideks parandada vesiviljelussektori töötajate töötingimusi ja suurendada ohutust, teha loomatervise ja loomade heaoluga seotud parendusi, sealhulgas kaitsta vesiviljelusettevõtteid röövliikide eest, taastada olemasolevaid vesiviljelustiike või -laguune muda eemaldamise teel või ennetada muda ladestumist ning parandada vesiviljelustoodete kvaliteeti ja anda toodetele lisandväärtust. Nende eesmärkide puhul ei ole vajalik vesiviljelustoodangu müüginahku suurenemine 10 protsendi võrra.

Vesiviljeluse tootmisega seotud arendustegevus peab olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1380/2013, 11. detsember 2013, ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (edaspidi *määrus (EL) nr 1380/2013*), artiklis 34 osutatud vesiviljeluse arendamist käsitleva mitmeaastase riikliku strateegiakavaga. „Eesti vesiviljeluse mitmeaastane riiklik tegevuskava 2014–2020” on saanud oma sisendi dokumendist „Eesti vesiviljeluse sektori arengustrateegia 2014–2020” (edaspidi *arengustrateegia*). Arengustrateegia kohaselt on aastaks 2020 Eesti vesiviljelussektori visiooniks saada liidriks Eesti vesiviljelustoodete siseturul ning edukaks Eesti vesiviljelustingimustega sobivate ja suure välisnõudlusega liikide eksportijaks. Arengustrateegia kohaselt on „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakenduskava 2014–2020” prioriteediks arendada olemasolevate, juba rajatud vesiviljelusettevõtete konkurentsivõimet ja investeerida turul edukate ettevõtete laiendustesse.

„Eesti vesiviljeluse mitmeaastase riikliku tegevuskava 2014–2020” järgi on Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi programmiperioodil 2014–2020 võimalik tõsta vesiviljelusettevõtete konkurentsivõimet näiteks investeeringutega vesiviljelustootmisse ja vesiviljelussektoris kasvatatavate liikide mitmekesistamisse. Vesiviljelusüksuste ajakohastamisega, sealhulgas loomatervise ja loomade heaoluga seotud parenduste tegemisega ja seadmete soetamisega on võimalik tootmisüksusi kaitsta metsloomade eest ning parandada töötajate töötingimusi ja turvalisust. Investeeringud vesiviljelustoodete kvaliteedi tõstmiseks ja toodetele lisandväärtuse andmiseks soodustavad samuti tootmise suurenemist vesiviljelussektoris.

Ka „Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukavas aastani 2030” on üks eesmärkidest luua tingimused majanduslikult elujõulisemale ja konkurentsivõimelisemale vesiviljelussektorile, kusjuures suurem tähelepanu on tootlikkuse tõstmisel, toodangu mahu kasvul ja uute liikide kasvatusel, et suuta rahuldada töötajate tooraine vajadust ning siseturu nõudlust.

Konkurentsivõime tõstmiseks on vaja senisest enam tähelepanu pöörata toodangu väärindamisele ning kasvatustehnoloogiatele.

Määruse koostamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469) (edaspidi *määrus (EL) nr 1303/2013*).

Määrus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta (edaspidi *määrus (EL) nr 508/2014*), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006/ ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.05.2014, lk 1–66), artikli 19 lõike 1 alusel heaks kiidetud rakenduskavaga.

Eelnõu valmistas ette Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna turukorralduse ja kaubanduse büroo peaspetsialist Tuuli Teppo (tel 625 6115, tuuli.teppo@agri.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunik Marion Saarna-Kukk (tel 625 6229, marion.saarna-kukk@agri.ee) ja eelnõu keeletoimetaja on sama osakonna peaspetsialist Leeni kohal (tel 625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb 14 paragrahvist.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse määruse reguleerimisala. Määrusega kehtestatakse rakenduskava meetme „Tootmisega seotud investeeringud vesiviljelusse” raames antava toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse toetatav tegevus ja toetuse vorm.

Eelnõu § 2 lõikes 1 sätestatakse meetme raames toetatavad tegevused. Eelnõu kohaselt toetatakse määruse (EL) nr 508/2014 artikli 48 lõike 1 punktides a–d, f ja g nimetatud tegevusi ehk järgmisi tegevusi:

- 1) tootmisega seotud investeeringud vesiviljelusse (a);
- 2) tootmise ja kasvatavate liikide mitmekesistamine vesiviljelussektoris (b);
- 3) vesiviljelusüksuste ajakohastamine, sealhulgas vesiviljelussektori töötajate töötingimuste ja ohutuse parandamine (c);
- 4) loomatervise ja loomade heaoluga seotud parendused ja ajakohastamine, sealhulgas nende seadmete ostmise, mille eesmärk on kaitsta vesiviljelusettevõtteid röövliikide eest (d);
- 5) investeeringud vesiviljelustoodete kvaliteedi tõstmisse või toodetele lisandväärtuse andmise (f);
- 6) olemasolevate vesiviljelustiikide või -laguunide taastamine muda eemaldamise teel või investeeringud, mille eesmärk on ennetada muda ladestumist (g).

Nimetatud tegevuste puhul võib toetust anda tootmise suurendamiseks või olemasoleva vesiviljelusettevõtte ajakohastamiseks tingimusel, et arendustegevus on kooskõlas vesiviljeluse arendamist käsitleva mitmeaastase riikliku strateegiakavaga, millele on osutatud määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 34. Seega peavad tegevused olema kooskõlas dokumendiga „Eesti vesiviljeluse mitmeaastane riiklik tegevuskava 2014–2020.“

Eelnõu § 2 lõikes 2 on sätestatud toetuse vorm. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatakse toetuste, auhindade, tagastatava abi, rahastamisvahendite või nende kombinatsiooni

andmist. Toetust antakse määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 67 lõike 1 punktis a sätestatud vormis, milleks on tegelikult tehtud ja välja makstud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine ja kindlamääraline rahastamine. See tähendab, et kulutuste eest peab enne maksetaotluse esitamist olema täielikult tasutud.

Eelnõu § 2 lõikes 3 on sätestatud, et toetatava tegevuse osaks võivad olla teatud vajalikud ettevalmistavad tööd. Need võivad olla tegevuse elluviimisega kaasnev tellitud projekteerimistöö, projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogiline ja -geodeetiline uurimistöö ning hüdrogeoloogiline ja hüdroloogiline uuring. Samuti loetakse ettevalmistavaks tööks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanjuhtimissüsteemi seaduses sätestatud juhtudel keskkonnamõju hindamise ning taotluse ja tegevuskava ning neis esitatud andmeid tõendavate dokumentide koostamiseks tellitud töö või teenus.

Eelnõu §-s 3 sätestatakse omafinantseeringu minimaalne määr ja toetuse suurus.

Eelnõu § 3 lõikes 1 on sätestatud, et omafinantseeringu minimaalne määr on 50 protsenti. See tähendab, et toetuse taotleja peab investeringu maksumusest vähemalt pool tasuma ise. Minimaalse määra nõue põhineb määruse (EL) nr 508/2014 artiklil 95, milles sätestatakse riigiabi osakaalud toetuste andmisel.

Eelnõu § 3 lõikes 2 on sätestatud toetuse maksimaalne suurus taotleja kohta. Toetuse maksimaalset suurust taotleja kohta ühes taotlusvoorus on selgitatud järgnevates lõikudes.

1) Taotleja viimase kahe kinnitatud majandusaasta aruande kohane keskmine omakapitali suurus. Taotleja ettevõtte viimase kinnitatud majandusaasta aruande kohase omakapitali suuruse puhul juhindub Põllumajanduse ja Registrite Informatsiooni Amet (edaspidi *PRIA*) viimastest saadaolevatest kinnitatud majandusaasta aruannetest. Toetuse eesmärk on toetada neid vesiviljelusettevõtteid, milles tegeletakse aktiivselt tootmisega, andes vesiviljelustoodangut, ning millel on seejuures käive. Vastrajatud või ehitusjärgus olevad vesiviljelusettevõtted, kus ei tegeleta veel vesiviljelustoodete tootmisega, ei ole toetuse sihtrühm.

2) Taotleja ettevõtte viimase kahe kinnitatud majandusaasta aruande kohane keskmine vesiviljelustoodangust saadud müügitulu. Müügitulu andmeid vaadatakse vesiviljelustoodangu kohta. Juhul, kui taotlejal peaks olema lisaks vesiviljelustoodangu tootmisele veel mõni teine tegevusalala, siis müügitulu teistelt tegevusalalt ei arvestata. Seega ei tohi toetuse maksimaalne suurus ühes taotlusvoorus ületada taotleja ettevõtte viimase kahe kinnitatud majandusaasta aruande alusel näidatud keskmist vesiviljelustoodangust saadud müügitulu. Näiteks magevee-vesiviljelus esitatakse EMTAK koodiga 03221 ja mere-vesiviljelus EMTAK koodiga 03211. Kui taotleja majandusaasta aruandest ei selgu müügitulu tegevusalade kaupa, siis on *PRIA*-l õigus küsida taotlejalt lisatõendeid vesiviljelustoodete tootmisest saadud müügitulu kohta.

Juhul kui ettevõtjal ei ole kinnitatud majandusaasta aruandeid viimase kahe aasta kohta, aga ta on varem tegelenud vesiviljelustoodete tootmisega näiteks 2015. aastani, siis ta ei vasta toetuse taotlejale esitatud nõuetele, sest tegelikult ei ole tema ettevõttes viimastel aastatel vesiviljelustooteid toodetud.

Toetuse andmise eesmärk on toetada vesiviljelustoodete tootmisega tegelevaid ettevõtteid ehk neid ettevõtteid, kes saavad tegelikku käivet vesiviljelustoodete müügist. Seega ei toetata alles alustavaid, vaid juba tootmisega tegelevaid ettevõtteid. Ettevõtte puhul, kus käib tootmisprotsess, aga kahte viimast kinnitatud majandusaasta aruannet veel ei ole, juhindub *PRIA* viimasest olemasolevast kinnitatud majandusaasta aruandest. Seega, kui ettevõttel on müügi käive alates 2018. aastast ning tal on kinnitatud majandusaasta aruanne vaid 2018. aasta kohta, siis juhindub *PRIA* sellest. Toetuse suuruse määramisel mängib peamist rolli just ettevõtte keskmine vesiviljelustoodete müügitulu ning omakapitali suurus.

Toetust saab taotleda ka füüsilisest isikust ettevõtja. Füüsilisest isikust ettevõtja, kellel ei ole kohustust esitada majandusaasta aruannet, peab esitama *PRIA*-le omakapitali ja müügi käibe suurust tõendavad dokumendid.

3) Maksimaalne toetuse suurus 200 000 eurot arvestatakse taotleja, mitte taotluse kohta põhjusel, et üks taotleja võib esitada mitu taotlust, kui tal on mitu ettevõtet või tootmisüksust, kus tegeletakse vesiviljelustoodete tootmisega. Sellisel juhul arvestab PRIA maksimaalse toetuse suuruse taotleja, mitte taotluse kohta.

PRIA lähtub toetuse maksimaalse suuruse määramisel §-s 3 sätestatud väiksemast näitajast. Näiteks, kui taotleja ettevõtte omakapital ja müügitulu on väiksem kui 200 000 eurot ning taotleja ettevõtte omakapital on müügitulust suurem, siis arvestatakse toetuse maksimaalne suurus müügitulu alusel. Kui aga omakapital on väiksem kui vesiviljelustoodangu müügitulu, siis arvestatakse toetuse maksimaalne suurus omakapitali alusel. Juhul kui omakapitali ja vesiviljelustoodangu müügitulu on suuremad kui maksimaalne taotlusvoorus lubatud 200 000 eurot, loetakse maksimaalseks toetuse suuruseks 200 000 eurot. Nõue on kehtestatud põhjusel, et toetust saaksid vaid need vesiviljelusettevõtjad, kes on suutelised kavandata investeringud ka tegelikult ellu viima. Eesmärk on, et nõrgema bilansiga ettevõtted, kelle omafinantseering on väiksem, ei võtaks võimalust teistelt tugevama bilansiga ettevõtetelt, sest toetust antakse taotluste paremusjärjestuse alusel.

4) Juhul, kui taotleja viimase kahe kinnitatud majandusaasta aruande kohane keskmine vesiviljelustoodangu müügitulu on võrdne 15 000 euroga või sellest väiksem, on maksimaalne toetuse suurus 15 000 eurot. Seejuures tuleb arvestada, et ettevõtja peab olema saanud müügitulu vesiviljelustoodete müügist ehk müügitulu ei tohi olla null eurot. Ühtlasi jääb kehtima sama lõike punkti 1 nõue, et toetuse maksimaalne suurus ei tohi olla suurem kui taotleja viimase kahe kinnitatud majandusaasta aruande keskmine omakapitali suurus. Sätte eesmärk on panustada nende ettevõtete arengusse, kelle ettevõttes küll toodetakse vesiviljelustooteid, kuid ei ole veel piisavalt võimalusi, et panustada tootmise edendamisse.

Eelnõu §-s 4 sätestatakse kulude abikõlblikkus.

Eelnõu § 4 lõike 1 kohaselt on abikõlblikud määruse §-s 2 lõikes 1 viidatud tegevuste elluviimiseks vajalikud, mõistlikud ja majanduslikult otstarbekad kulud, mis on kooskõlas määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 65 asjakohaste lõigetega. Artikkel 65 reguleerib Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rahastamiskõlblikkuse aluseid. Toetatakse järgmisi allpool loetletud tegevusi.

1. Tootmisega seotud investeringud vesiviljelusse. Siin on mõeldud selliseid investeringuid, mille tulemusel vesiviljelustoodete tootmiskaht vesiviljelusüksuses suureneb. Samuti toetatakse selliseid investeringuid, mis tagavad vesiviljelusüksuse kalavarude säilimise hädaolukorras, näiteks ohtlike ilmastikunähtude tekkimisel.

2. Tootmise ja kasvatavate liikide mitmekesistamine vesiviljelussektoris. „Eesti vesiviljeluse mitmeaastase riikliku tegevuskava 2014–2020” kohaselt on oluline programmiperioodil 2014–2020 keskenduda muu hulgas Eesti tingimustesse sobivate liikide kasvatamisele, millel on potentsiaali nii Eestis kui ka välisriikides. Seega soodustatakse näiteks parima võimaliku tehnoloogia rakendamist, arvestades vesiviljelusliikide eripärasid.

3. Vesiviljelusüksuste ajakohastamine, sealhulgas vesiviljelussektori töötajate töötingimuste ja ohutuse parandamine. Siin on mõeldud vesiviljelusüksuse ajakohastamisega seotud tegevusi. Näiteks võib investeringu teha tootmisega seotud amortiseerunud ja vananenud rajatise seisukorra parandamiseks või projekteerimisvigade likvideerimiseks, et minimeerida kasvatustehnoloogia tõrkeid. Ühtlasi soodustatakse tootmisega seotud tehnosüsteemide uuendamist, uuenduslike tehnoloogiate ja muu hulgas digilahenduste kasutuselevõtmist.

4. Loomatervise ja loomade heaoluga seotud parendused ja ajakohastamine, sealhulgas nende seadmete ostmine, mille kasutamise eesmärk on kaitsta vesiviljelusettevõtteid

röövliikide eest. Toetatakse tegevusi, mille eesmärk on ennetada taudide ja parasiitide levikut vesiviljelusüksuses. Samuti toetatakse investeeringuid, millega panustatakse loomade heaolu tagamisse näiteks nende tapmisel või vee kvaliteedi parandamisel.

5. Investeeringud vesiviljelustoodete kvaliteedi tõstmise või toodetele lisandväärtuse andmise. Toetust antakse selliste tegevuste elluviimiseks, mille tulemusel mingis tootmisetapis või -protsessis lisandub tootele väärtust. Toetatakse näiteks investeeringut leotusbasseini rajamiseks selleks, et tõsta toodete kvaliteeti.

6. Olemasoleva vesiviljelustiigi või -laguuni taastamine muda eemaldamise teel või investeering, mille eesmärk on ennetada muda ladestumist. Ühed vanimat tüüpi kalakasvatuserajatised on tiigid – looduslikust materjalist põhja ja seintega ning tavapäraselt suure pindalaga. Tiiki koguneb aja jooksul muda, mis soodustab taimestiku vohamist, muutes veekogude hooldamise suure pindala tõttu raskeks. Samuti ohustavad kalu põhjamudas anaeroobsetes tingimustes tekkivad mürgised gaasid ning põhjamuda kaudu levivad haigused, näiteks viiruslik hemorraagiline septitseemia (VHS) või seentest põhjustatud haigused. Lisaks muda ladestumisele suurtes tiikides eraldub eri tüüpi kalakasvandustest vette toitaineid nii näiteks kalasõnnikuna kui ka söömata toidugraanulitena. Eelnevat arvestades toetatakse vesiviljeluserajatiste taastamist muda eemaldamise teel või investeeringuid, millega ennetatakse muda ja sette ladestumist.

Eelnõu § 4 lõike 2 kohaselt on ettevalmistava töö puhul abikõlblikud vaid need kulud, mille kohta on väljastatud kulutuse tegemist tõendav dokument mitte varem kui 1. jaanuaril 2020. aastal.

Eelnõu §-s 5 sätestatakse mitteabikõlblikud kulud. Sätte kohaselt on mitteabikõlblikud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 69 lõigetes 1–3 nimetatud kulud. Teisisõnu ei ole rahastamiskõlblikud mitterahalised sissemaksed tööde, kaupade, teenuste, maa ja kinnisvara pakkumise vormis, mille kohta ei ole sularahamakseid tõendavaid arveid ega samaväärseid tõendavaid dokumente. Samuti on abikõlbmatud amortisatsioonikulud ning laenuintress, hoonestamata maa ja hoonestatud maa ostmise kulu ja käibemaks. Määruse (EL) nr 508/2014 artikkel 11 reguleerib mitteabikõlblikke kulusid. Nende hulka kuuluvad selle määruse kontekstis laeva püügivõimsust suurendavad toimingud või seadmed, uute kalalaevade ehitus või import, püügitegevuse ajutine või alaline peatamine, uurimuslik kalapüük, ettevõtte omandi üleminek ning varude otsene taastasustamine.

Lisaks kuuluvad mitteabikõlblike kulude hulka ettevõtte tegevuskulud, nagu näiteks remondi-, rendi-, kütuse-, palga-, raamatupidamis-, koolitus-, side- ja veokulud, samuti sularahas tehtud kulutused, teenustasu pangatoimingu eest, intress, tagatismakse ja finantsteenusega seotud muu kulu. Ühtlasi ei toetata kasutatud seadme soetamise ja paigaldamise kulusid ega seadme paigaldamise kulusid ilma ostmise või rendi kuludeta. Abikõlblikud on vanade seadmete ümberpaigutamise kulud, mis on tingitud uue seadme soetamisest või rendist. Toetatavad ei ole kindlustuskulud ega kapitalirendi makse, kui asja omandiõigus ei lähe toetuse saajale üle hiljemalt viimase toetusosa väljamaksmisel. Mitteabikõlblike kulude hulka kuuluvad veel tulumaksuseaduse § 8 tähenduses seotud isikute vahel sõlmitud tehinguga kaasnev kulu, trahv, viivis ja muu rahaline karistus ning õigusabi- ja kohtukulu, § 2 lõike 3 punktis 3 nimetatud ettevalmistava töö käigus tehtud kulu, mille suurus on üle 1500 euro, ning riigilõiv, tollimaks ja erisoodustismaks. Samuti kuulub mitteabikõlblike kulude hulka sõiduki või veesõiduki, välja arvatud mootorita sõudepaadi soetamise või rentimise kulu. Mootorita sõudepaadi soetamise või rentimise korral ei tohi paadi seadmestik olla ettenähtud kalapüügiks ärilisel eesmärgil. Mootorita sõudepaadi otstarve peab olema mõeldud vesiviljelusettevõtte teenindamiseks vajalikeks töödeks.

Lisaks eelnevale ei ole abikõlblikud sellised kulud, mis on tehtud enne PRIA-le taotluse esitamist, välja arvatud § 4 lõikes 2 nimetatud ettevalmistava töö kulud. Ettevalmistava töö kulu ei ole abikõlblik juhul, kui sellele ei järgne projekti tegevuse kulu. Näiteks projekteerimisega seotud kulu ilma objekti ehitamiseta sama projekti raames ei ole abikõlblik.

Eelnõu §-s 6 sätestatakse hinnapakumuste küsimise tingimused. Kui toetatava tegevuse raames kavandatava töö või teenuse või soetatava vara käibemaksuta maksumus ületab 5000 eurot, küsib toetuse taotleja üksteisest sõltumatute ettevõtjate käest vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumust koos tehniliste tingimuste loeteluga (edaspidi *hinnapakumuse*). Taotleja võib küsida alla kolme hinnapakumuse, kui kolme hinnapakumuse küsimine ei ole objektiivselt võimalik, näiteks teenuse pakujate vähesuse tõttu. Väljavalitud hinnapakumuse ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sellise töö, teenuse või vara eest tasutava hinnaga. Taotleja ei pea valima odavaimat hinnapakumust, kui see on objektiivselt põhjendatud. Taotleja ei või küsida hinnapakumust endaga ega omavahel seotud isikutelt tulumaksuseaduse § 8 tähenduses.

Eelnõu §-s 7 sätestatakse toetuse taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded.

Eelnõu § 7 lõike 1 kohaselt võib toetust taotleda äriregistris registreeritud ettevõtja, kes tegeleb majandustegevusega vesiviljelustoodete tootmise tegevusalal. Lisaks peab toetuse taotlejal olema loomatauditõrjeseaduse alusel antud Veterinaar- ja Toiduameti tegevusluba. Tegevusloa taotlemise nõue ja põhimõtted on sätestatud loomatauditõrje seaduse §-des 19¹–19⁵ ning majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse §-des 16–20. Tegevusloa andmine on menetlus, mille käigus hinnatakse ja kinnitatakse vesiviljelusettevõttele kuuluva ehitise või kala- või vähikasvanduse vastavust loomatauditõrje seaduses ja muudes asjakohastes õigusaktides sätestatud nõuetele. Ettevõtjal, kes soovib tegeleda veeloomade pidamisega nende turuleviimise eesmärgil, peab enne tegevuse alustamist olema tegevusluba. Tegevusluba tähendab sisuliselt järelevalveasutuse ehk Veterinaar- ja Toiduameti antud luba tegevuse alustamiseks. Täpsem teave tegevusloa taotlemise ning nõuete kohta on leitav Veterinaar- ja Toiduameti veebileheküljelt. Taotleja ettevõtte kohta peab olema kinnitatud majandusaasta aruanne, milles muu hulgas on kajastatud ettevõtte vesiviljelustoodete müügitulu. Taotleja peab olema aktiivselt tegutsev vesiviljelustoodete tootmisega tegelev ettevõtja, kelle vesiviljelusettevõtte on andnud stabiilselt toodangut, muu hulgas võib taotleja olla ka füüsilisest isikust ettevõtja. Füüsilisest isikust ettevõtja, kellel ei ole kohustust esitada majandusaasta aruannet, peab esitama PRIA-le omakapitali ja müügikäibe suurust tõendavad dokumendid.

Eelnõu § 7 lõike 2 kohaselt peab taotleja vastama kalandusturu korraldamise seaduse § 27 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Taotleja vastab nõuetele, kui tal on tegevuse elluviimiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 125 lõike 3 punktis d nimetatud suutlikkus; riigiabi või vähese tähtsusega abi taotlemise korral ei ole taotleja raskustes ettevõtja; taotleja on varem riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tagasi maksnud; taotleja ei saa sama kulu hüvitamiseks raha riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest; taotleja või tema üle valitsevat mõju omava isiku suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust; residendist taotleja tegevuskoht või mitteresidendist taotleja püsiv tegevuskoht maksukorralduse seaduse tähenduses on toetuse taotlemise ajal või pärast tegevuse elluviimist Eestis; taotleja ei ole toime pannud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 10 lõigetes 1 ja 3 nimetatud rikkumist; taotleja või tema üle valitsevat mõju omava isiku kohta ei ole karistusregistrisse kantud karistusandmeid karistusseadustiku §-s 209, 210, 211, 212, 213, 294, 296, 298, 298¹ või 300¹ sätestatud kuriteo toimepanemise eest.

Eelnõu § 7 lõike 3 kohaselt peab taotlus vastama kalandusturu korraldamise seaduse § 27 lõikes 4 sätestatud nõuetele. Taotlus vastab nõuetele, kui selles sisalduvad meetme tingimustes nõutud andmed ja sellele on lisatud nõutud dokumendid; toetust taotletakse meetme tingimustes sätestatud toetatava tegevuse kohta; taotletava toetuse suurus ei ületa meetme tingimustes sätestatud toetuse maksimaalset suurust ning taotluses esitatud andmed on täielikud ja õiged.

Eelnõu § 7 lõikes 4 sätestatakse, et kui § 2 lõikes 1 viidatud tegevuste elluviimisel taotletakse toetust ehitise ehitamiseks või ümberehitamiseks või statsionaarse seadme soetamiseks, on asjakohase investeeringuobjekti alune maa taotleja omandis või on taotleja kasuks seatud hoonestusõigus, kasutusõigus või kasutusvaldus tähtajaga vähemalt viis aastat arvates viimase toetusosa väljamaksmisest. Hoonestusõiguse, kasutusõiguse või kasutusvalduse seadmise kanded

peavad olema tehtud kinnistusraamatusse ning taotluse esitamisel peab ehitisluba olema kantud ehitisregistrisse.

Eelnõu § 7 lõike 5 kohaselt esitab taotleja taotluse PRIA-le, kes on määratud täitma vahendusasutuse ülesandeid. PRIA täidab vahendusasutusena korraldusasutuse ja sertifitseerimisasutuse ülesandeid, mille täitmine on asutusele pandud kalandusturu korraldamise seadusega või valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga. Toetuse taotlemiseks esitab taotleja PRIA-le taotluse elektrooniliselt PRIA e-teenuste keskkonna (kliendiportaal e-PRIA) kaudu selleks ettenähtud tähtajal.

Eelnõu § 7 lõikes 6 sätestatakse PRIA-le e-teenuste keskkonna kaudu esitatavate andmete loetelu. Taotleja esitab allpool loetletud andmed.

1. Haldusmenetluse seadusest tulenevalt taotluse esitaja nimi, taotluse selgelt sõnastatud sisu, taotluse esitamise kuupäev ja taotleja allkiri ning haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamise soovitatav viis ning selleks vajalikud kontaktandmed.

2. Taotleja registrikood.

3. Hinnapakkumused määruse § 6 kohaselt ning asjakohased selgitused selle kohta, miks ei olnud võimalik võtta kolme nõutud hinnapakkumust või miks ei eelistatud odavaimat hinnapakkumust.

4. Omafinantseeringut tõendav dokument, milleks loetakse taotleja pangakonto väljavõte taotluse esitamise kuupäeva seisuga, finantseerimisasutusega sõlmitud laenu eelleping või taotleja taotluse esitamise aastale eelnenud aasta majandusaasta aruanne, milles esitatud omakapitali suurus peab olema vähemalt sama suur kui taotletava toetuse summa.

5. Kinnitus, et taotleja järgib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 10 lõikes 1 nimetatud nõudeid ega ole pannud toime sama määruse artikli 10 lõikes 3 nimetatud pettust.

6. Toetatava tegevuse käigus tehtavate investeeringute tegevuskava, mis peab sisaldama taotleja koostatud ülevaadet kavandatavatest investeeringutest, sealhulgas selle probleemi, kitsaskoha või kasutamata arenguvõimaluse kirjeldust, millele lahendust soovitakse leida. Kui kavandatava tegevusega ei ole kavas tõsta ettevõtte vesiviljelustoodangu müügi mahtu, selgitatakse tegevuskavas, kuidas parandatakse vesiviljelussektori töötajate töötingimusi ja ohutust või kuidas parendatakse loomatervise ja loomade heaoluga seonduvat (sealhulgas vesiviljelusettevõtte kaitsmine röövliikide eest), kuidas tagatakse olemasoleva vesiviljelustiigi või -laguuni taastamine muda eemaldamise teel või muda ladestumise ennetamine või millised investeeringud on ette nähtud vesiviljelustoodete kvaliteedi tõstmiseks või toodetele lisandväärtuse andmiseks.

Samuti peab tegevuskava sisaldama tegevuste ajakava, eelarvet ning taotluse esitamisele eelneva aasta kohast teavet ettevõtte vesiviljelustoodangu müügi mahu kohta tonnides.

Vajaduse korral võib PRIA taotluse esitamise lihtsustamiseks kehtestada tegevuskava täitmiseks etteantud vormi.

7. Lisaks punktis 6 loetletule, tuleb tegevuskavas esitada teave ka selle kohta, kas vesiviljelustoodangu mahtu kavandatakse tõsta vähemalt 10 või vähemalt 20 protsenti kolme aasta jooksul viimase toetusosa väljamaksmisest arvates. Vesiviljelustoodangu mahtu tuleb tõsta vähemalt 10 protsenti võrra siis, kui viiakse ellu määruse (EL) 508/2014 artikli lõike 1 punktis a (tootmisega seotud investeeringuid vesiviljelusse) ja b (tootmise ja kasvatavate liikide mitmekesistamist vesiviljelussektoris) nimetatud tegevusi. Vesiviljelustoodangu mahu tõstmine vähemalt 20 protsenti võrra kolme aasta jooksul viimase toetusosa väljamaksmisest arvates on vabatahtlik. Siinkohal tuleb silmas pidada, et kui ettevõtja kavandab vähemalt 20 protsenti suurusel vesiviljelustoodangu müügi mahu kasvu, on tal õigus saada 2 hindepunkti kui hinnatakse tegevuse mõju meetme eesmärkide saavutamisele.

8. Ehitusloa ära kiri ja väljavõte ehitise põhiprojekti põhijoonistest, milles muu hulgas kajastuvad kavandatava ehitise asendiplaani, arhitektuuri, tehnosüsteemide ja välisvõrkude lahendused, ning

väljavõtte projekti seletuskirjast koos kooskõlastustega, kui toetatava tegevuse elluviimiseks on vajalik ehitusluba.

9. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanjuhtimissüsteemi seaduse §-s 7 nimetatud tegevusloa ning sama seaduse § 22 lõikes 6 nimetatud keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamise otsuse aluseks olev aruanne, kui toetatava tegevuse elluviimiseks on vajalik keskkonnamõju hindamine.

10. Füüsilisest isikust ettevõtja esitab teabe viimase kahe aasta vesiviljelustoodangust saadud keskmise müügitulu kohta ja viimase kahe aasta keskmist omakapitali tõendava dokumendi.

Eelnõu § 7 lõikes 7 sätestatakse, et äriühingust taotleja peab toetuse taotlemise ajaks olema esitanud majandusaasta aruanded äriregistrile tähtajaliselt, kui majandusaasta aruande äriregistrile esitamine on äriseadustiku alusel nõutav. See tähendab, et taotluse esitamisele eelnenud vähemalt kahe majandusaasta aruanded peavad olema taotluse esitamise hetkeks äriregistrist kättesaadavad.

Eelnõu §-s 8 sätestatakse taotluse menetlemise kord.

Eelnõu § 8 lõikes 1 sätestatakse taotluse esitamise tähtaeg. Toetuse taotlemiseks esitab taotleja PRIA-le taotluse selleks ettenähtud tähtajal. PRIA teatab taotluse esitamise tähtaja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded arvestusega, et teate avaldamise ja taotluse esitamise tähtaja alguse vahele jääks vähemalt 30 kalendripäeva.

Eelnõu § 8 lõikes 2 sätestatakse, et PRIA kontrollib taotluses esitatud andmete õigsust ning taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse vastavust toetuse saamise nõuetele, lähtudes kalandusturu korraldamise seaduse §-st 28 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 10 lõikest 5.

Eelnõu § 8 lõike 3 kohaselt võib PRIA taotluse kulude vastavuse ning taotluse eelarve põhjendatuse kontrollimiseks küsida taotlejalt lisateavet. PRIA määrab taotlejale teabe esitamiseks vähemalt viie tööpäeva pikkuse tähtaja. Kui taotleja lisateavet tähtpäevaks ei esita, on PRIA-l õigus loobuda taotluse menetlemisest nende tegevuste või kulude puhul, mille kohta lisateavet ei esitatud.

Eelnõu § 8 lõikes 4 sätestatakse, et kui taotluses esineb puudusi, mille tõttu taotlus ei vasta nõuetele, esitab PRIA taotlejale nõude puuduvate dokumentide või andmete esitamiseks või esitatud andmetes või dokumentides sisalduvate puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks määrab PRIA taotlejale vähemalt viie tööpäeva pikkuse tähtaja.

Eelnõu § 8 lõike 5 kohaselt vastab taotlus hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, kui see on iga hindamiskriteeriumi eest saanud ühe hindepunkti.

Eelnõu § 8 lõikes 6 sätestatakse, et PRIA hindab nõuetekohaseid taotlusi ja moodustab taotluste paremusjärjestuse, lugedes paremaks sellise taotluse, mis on saanud kõrgema koondhinde. Taotluse koondhinne saadakse hindepunktide liitmise teel. Võrdse koondhindega taotluste puhul eelistatakse viimase kahe aasta kinnitatud majandusaasta aruande põhjal suurema keskmise omakapitaliga taotlejat.

Eelnõu §-s 9 sätestatakse hindamiskriteeriumid.

Eelnõu § 9 lõikes 1 sätestatakse, et PRIA hindab nõuetekohaseid taotlusi järgmiste hindamiskriteeriumite alusel:

- 1) tegevuse põhjendatus, mille puhul hinnatakse, kas tegevuse eesmärgipüstitus on põhjendatud ja tegevuse ajakava on realistlik;
- 2) tegevuse kulutõhusus, mille puhul hinnatakse tegevuse eelarve mõistlikkust ning omafinantseeringu suurust;
- 3) taotleja suutlikkus tegevus ellu viia, mille puhul hinnatakse taotleja müügitulu vesiviljelustoodete tootmise valdkonnas;

4) tegevuse mõju meetme eesmärkide saavutamisele, mille puhul hinnatakse, kas tegevusega panustatakse meetme eesmärkide saavutamisse.

Eelnõu § 9 lõikes 2 sätestatakse, et tegevuse põhjendatuse hindamisel antakse hindepunkte järgmiselt:

1) null punkti, kui projekti eesmärgipüstitus ei ole põhjendatud, see tähendab, et määruse § 7 lõike 6 punktis 6 nõutud tegevuskavas ei ole välja toodud probleemi, kitsaskohta või kasutamata arenguvõimalust, millele lahendust otsitakse. Samuti antakse null punkti juhul, kui tegevuse ajakava ei ole realistlik;

2) üks punkt, kui projekti eesmärgipüstitus on põhjendatud ja tegevuse ajakava on realistlik, see tähendab, et määruse § 7 lõike 6 punktis 6 nõutud tegevuskavas on välja toodud probleem, kitsaskoht või kasutamata arenguvõimalus, millele lahendust otsitakse, ning tegevuste ajakava on realistlik.

Eelnõu § 9 lõikes 3 sätestatakse, et tegevuse kulutõhususe hindamisel antakse hindepunkte järgmiselt:

1) null punkti, kui tegevuse elluviimise kulud ei ole mõistlikud võrreldes sama töö või teenuse turuhinnaga;

2) üks punkt, kui tegevuse elluviimise kulud on mõistlikud võrreldes sama töö või teenuse turuhinnaga;

3) üks lisahindepunkt iga viie protsendi omafinantseeringu eest, mis ületab omafinantseeringu minimaalset määra, see tähendab, et taotleja saab ühe lisapunkti iga 5 protsendi omafinantseeringu eest, mis ületab 50 protsenti.

Eespool kirjeldatu kohaselt eelistatakse taotlejat, kes on tehtavasse investeringusse valmis panustama suurema omafinantseeringuga. Omafinantseering näitab toetuse taotleja rahalist panust projekti. Seega toetatava tegevuse omafinantseeringu protsentuaalse osa võrdsustamine hindepunktiga võimaldab avalikku raha otstarbekamalt kasutada ja motiveerib toetuse taotlejat investeerima projekti, mille elluviimise võimaluste kohta on ta teinud põhjaliku analüüsi ning millesse on ta ise nõus võimalikult palju rahaliselt ka panustama.

Eelnõu § 9 lõikes 4 sätestatakse, et kui hinnatakse taotleja suutlikkust tegevus ellu viia, antakse hindepunkte järgmiselt.

1. Null punkti antakse, kui taotleja ei ole vesiviljelustoodete tootmise valdkonnas müügitulu saanud.

2. Üks punkt antakse, kui taotleja on vesiviljelustoodete tootmise valdkonnas saanud müügitulu vähemalt ühel aastal viimase kolme aasta jooksul. Juhul kui taotlejal on lisaks vesiviljelustoodangu tootmisele veel mõni teine tegevusala, siis müügitulu saamist teiselt tegevusalalt ei arvestata. Näiteks 2020. aasta taotlusvoorus juhindub PRIA viimasest kinnitatud majandusaasta aruandest, mis on ettevõtetal voo toimumise ajaks 2019. aastast. Seega võib PRIA 2020. aasta taotlusvooru taotluste hindamisel juhinduda 2018. aasta kinnitatud majandusaasta aruandest juhul, kui ettevõtja viimane kinnitatud majandusaasta aruanne on 2019. aastast, aga ta ei ole siis müügitulu saanud.

3. Kaks punkti antakse, kui taotleja on vesiviljelustoodete tootmise valdkonnas saanud müügitulu viimase kolme aasta jooksul igal aastal – seega eelistatakse taotlejat, kelle majandustegevus vesiviljelustoodete tootmise tegevusalal on olnud stabiilne ja pikaajaline.

Eelnõu § 9 lõikes 5 sätestatakse, et kui hinnatakse tegevuse mõju meetme eesmärkide saavutamisele, antakse hindepunkte järgmiselt.

1. Null punkti antakse, kui tegevus ei panusta vesiviljelustoodangu müügitulu 10-protsendilise tõusu kolme aasta jooksul pärast viimase toetusosa väljamakse tegemist tootmisega seotud investeringute tegemisel vesiviljelusse või tootmise ja kasvatatavate liikide mitmekesistamise

korral. Null punkti antakse ka siis, kui tegevus ei ole suunatud vesiviljelusüksuse ajakohastamiseks, vesiviljelussektori töötajate töötingimuste ja ohutuse parandamiseks, loomatervise ja loomade heaoluga seotud parendusteks, sealhulgas vesiviljelusettevõtte kaitsmiseks röövliikide eest, olemasoleva vesiviljelustiigi või -laguuni taastamiseks muda eemaldamise teel, investeeringuks, mille eesmärk on ennetada muda ladestumist, või investeeringuks vesiviljelustoodete kvaliteedi tõstmise või toodetele lisandväärtuse andmise. See tähendab, et tegevus ei ole seotud meetme eesmärkide saavutamiseega.

2. Üks punkt antakse, kui tegevuse tulemusena panustatakse vesiviljelustoodangu müüginõu vähemalt 10-protsendilisse tõusu kolme aasta jooksul pärast viimase toetusosa väljamakse tegemist tootmisega seotud investeeringute tegemise või tootmise ja kasvatatavate liikide mitmekesistamise korral. Samuti antakse üks punkt juhul, kui tegevus on suunatud üksnes vesiviljelusüksuse ajakohastamiseks, vesiviljelussektori töötajate töötingimuste ja ohutuse parandamiseks, loomatervise ja loomade heaoluga seotud parendusteks, sealhulgas vesiviljelusettevõtte kaitsmiseks röövliikide eest, olemasoleva vesiviljelustiigi või -laguuni taastamiseks muda eemaldamise teel, investeeringuks, mille eesmärk on ennetada muda ladestumist, või investeeringuks vesiviljelustoodete kvaliteedi tõstmise või toodetele lisandväärtuse andmise. Seeläbi tagatakse tegevuse seotus meetme eesmärkide saavutamiseega ning panustatakse vesiviljelusettevõtte elujõulisuse ja konkurentsivõime suurendamisse.

3. Kaks punkti antakse, kui tegevuse tulemusena panustatakse vesiviljelustoodangu müüginõu tõusu vähemalt 20 protsendi võrra. See tähendab, et tegevuskavas peab olema ettenähtud müüginõu tõus 20 protsendi võrra kolme aasta jooksul pärast viimase toetusosa väljamakse tegemist. Seeläbi tagatakse tegevuse seotus meetme eesmärkide saavutamiseega ning panustatakse vesiviljelusettevõtte elujõulisuse ja konkurentsivõime suurendamisse.

Tegevuse mõju hindamisel meetme eesmärkide saavutamisele võetakse arvesse, kui hästi on taotleja määruse § 7 lõike 6 punktis 6 nõutud tegevuskavas selgitanud, milliseid tulemusi kavandatud tegevustega soovitakse saavutada.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine.

Eelnõu § 10 lõike 1 kohaselt teeb PRIA taotluse rahuldamise otsuse kalandusturu korraldamise seaduse § 30 lõike 4 punkti 2 alusel. Rahuldatakse toetuse andmiseks ettenähtud vahendite piires hindamistulemuste alusel välja valitud ja vajaduse korral paremusjärjestusse seatud parimad taotlused.

PRIA teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse kalandusturu korraldamise seaduse § 30 lõikes 9 sätestatud järgmistel alustel:

- 1) fondi toetuse taotleja, taotlus või kavandatav tegevus ei vasta vähemalt ühele nõudele, mis on esitatud taotlejale, taotlusele või toetatavale tegevusele;
- 2) taotleja ei täida kalandusturu korraldamise seaduse § 27 lõikes 5 sätestatud kohustusi;
- 3) taotluses on esitatud valeandmeid või taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil;
- 4) nõuetekohast taotlust ei rahuldata kalandusturu korraldamise seaduse § 30 lõike 4, 7 või 8 kohaselt.

Eelnõu § 10 lõikes 2 sätestatakse, et kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud, sest taotluses sisalduvad mitteabikõlblikud kulud, võib PRIA taotleja nõusolekul toetuse summat vähendada tingimusel, et saavutatakse tegevuse eesmärgid. Kui taotleja ei ole nõus toetuse summa vähendamise, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus.

Eelnõu § 10 lõike 3 kohaselt teeb PRIA taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 45 tööpäeva jooksul taotluse esitamise tähtaja lõppemisest arvates. Seehulgas arvestatakse ajakuluga järelepärimiste tegemiseks ning nendele vastamiseks, PRIA menetluseks ning otsuste kooskõlastamiseks.

Eelnõu § 10 lõike 4 kohaselt teeb PRIA taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse taotlejale teatavaks kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

Eelnõu § 10 lõikes 5 sätestatakse kalandusturu korraldamise seaduse § 30 lõike 8 alusel, et kui hindamistulemuste alusel välja valitud ja paremusjärjestusse seatud nõuetekohast taotlust ei ole võimalik täies ulatuses rahuldada, sest taotletava toetuse suurus ületab sama aasta meetme või tegevuse rahastamiseks ettenähtud vahendite jäägi, siis võib taotlejale pakkuda võimalust rahastada tegevust alles jäänud vahenditest. Selle eelduseks on aga nõue, et investeeringuga saavutatakse püstitatud tegevuse eesmärgid.

Eelnõu §-s 11 sätestatakse toetuse maksmise tingimused ja kord.

Eelnõu § 11 lõikes 1 sätestatakse, et toetust makstakse üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ja tingimusel, et toetuse saaja on tegevuse elluviimisel järginud kõiki ettenähtud nõudeid.

Eelnõu § 11 lõikes 2 sätestatakse, et tööd ja teenused, mille kulude hüvitamiseks taotletakse toetuse väljamakse tegemist, peavad olema lõpetatud ning toetuse saaja peab olema need vastu võtnud ja nende eest tasunud.

Eelnõu § 11 lõikes 3 sätestatakse, et toetuse maksmiseks esitab toetuse saaja pärast toetatava tegevuse täielikku või osadena elluviimist ja selle eest täielikult või osadena tasumist PRIA-le maksetaotluse elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna (kliendiportaal e-PRIA) kaudu. Toetatava tegevuse kohta tuleb taotlejal esitada § 7 lõike 6 punkti 6 kohane investeeringute tegevuskava. See tähendab, et toetatav tegevus võib koosneda mitmest tööst või teenusest, mis omakorda tähendab, et toetatavat tegevust on võimalik osadena ellu viia. Seega peavad toetatava tegevuse raames tehtavad tööd ja teenused maksetaotluse esitamise ajaks olema lõpetatud, toetuse saaja peab olema need vastu võtnud ja nende eest peab olema tasutud. Maksetaotlus peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) selle isiku väljastatud arve-saatelehe või arve ärakiri, kellelt taotleja tellis teenuse, ning taotleja rahalise kohustuse tasumist tõendava maksekorralduse või pangakonto väljavõtte ärakiri;
- 2) tehtud töö või soetatud vara üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi ärakiri;
- 3) kapitalirendilepingu ja maksegraafiku ärakiri, kui kapitalirendile andja ja toetuse saaja on sõlminud kapitalirendilepingu.

Eelnõu § 11 lõikes 4 sätestatakse, et kuludokumendi või rahalise kohustuse tasumist tõendava maksekorralduse või pangakonto väljavõtte koopial näidatud tehingu sisu peab vastama arve väljastanud isiku hinnapakumusele.

Eelnõu § 11 lõikes 5 sätestatakse, et toetuse viimase osa väljamaksmise taotlemisel pärast toetatava tegevuse elluviimist peab ehitise kohta olema ehitise kasutusluba kantud ehitisregistrisse ehitusseadustikus sätestatud juhul. Juhul kui toetust taotletakse sellise ehitise ehitamiseks, mille kasutamiseks on ehitusseadustiku kohaselt nõutav kasutusluba, siis tehakse toetuse viimane osamakse üksnes juhul, kui ehitise kohta on antud kasutusluba.

Eelnõu § 11 lõikes 6 sätestatakse, et toetuse saaja võib esitada PRIA-le maksetaotluse koos tõendavate dokumentidega kuni neljas osas ühe taotluse kohta.

Eelnõu § 11 lõike 7 kohaselt teeb PRIA toetuse maksmise või maksmisest keeldumise otsuse kalandusturu korraldamise seaduse § 33 lõike 2 alusel 35 tööpäeva jooksul § 11 lõikes 3 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest arvates.

Eelnõu § 11 lõike 8 kohaselt teeb PRIA toetuse maksmisest keeldumise otsuse toetuse saajale teatavaks kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

Eelnõu § 11 lõike 9 kohaselt teeb PRIA toetuse makse toetuse saaja arvelduskontole kümne tööpäeva jooksul toetuse maksmise otsuse tegemisest arvates.

Eelnõu §-s 12 sätestatakse toetuse saaja kohustused ja toetatava tegevuse elluviimise tingimused.

Eelnõu § 12 lõikes 1 sätestatakse ajavahemik, mille jooksul toetuse saaja viib toetatava tegevuse ellu, sealhulgas esitab PRIA-le kõik tehtava investeeringuga seotud kuludokumendid. Selleks ajavahemikuks on kaks aastat alates toetuse taotluse esitamisele järgnevast kuupäevast. PRIA teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 45 tööpäeva jooksul taotluse esitamise tähtaja lõppemisest arvates. Taotluste puhul, mille rahuldamise otsus tehakse alates 2021. aasta 30. juunist, peavad kuludokumendid olema esitatud ning tegevused lõpetatud kalandusturu korraldamise seaduse § 31 lõike 3 punkti 1 kohaselt mitte hiljem kui 2023. aasta 30. juuniks.

Eelnõu § 12 lõike 2 kohaselt peab taotlusvooru raames rahuldatud taotluste puhul toetatav tegevus olema vähemalt 30 protsendi ulatuses ellu viidud ühe aasta jooksul taotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates. Toetatav tegevus loetakse vähemalt 30 protsendi ulatuses ellu viiduks, kui PRIA-le esitatud maksetaotlus hõlmab vähemalt 30 protsenti toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest.

Eelnõu § 12 lõikes 3 sätestatakse, et toetuse saaja tagab projekti elluviimise tulemusena soetatud või ehitatud vara säilimise ja sihtotstarbelise kasutamise vähemalt viie aasta jooksul viimase toetusosa maksmisest arvates.

Eelnõu § 12 lõikes 4 sätestatakse, et toetuse saaja kasutab toetust sihtotstarbeliselt ja mõistlikult ning kõige säästlikumal viisil, järgides toetatava tegevuse elluviimisel kalandusturu korraldamise seaduses ja selles määruses sätestatud asjakohaseid nõudeid.

Eelnõu § 12 lõikes 5 sätestatakse, et toetuse saaja tagab, et toetatava tegevuse kulusid kajastavad kulu- ja maksedokumendid on tema muudest kulu- ja maksedokumentidest selgelt eristatavad. Selline nõue on vajalik, et PRIA või välisaudiitori kontrollitoimingute tegemise käigus oleksid toetuse abil tehtud kulutused selgelt jälgitavad ja eristatavad.

Eelnõu § 12 lõikes 6 sätestatakse, et kui toetuse saaja saab toetust määruse (EL) nr 508/2014 artikli 48 lõike 1 punktis a (tootmisega seotud investeeringuid vesiviljelusse) või b (tootmise ja kasvatavate liikide mitmekesistamist vesiviljelussektoris) nimetatud tegevuse elluviimiseks, siis peab ta saavutama kolme aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest vähemalt 10 või vähemalt 20 protsendilise vesiviljelustoodangu müüginahu kasvu vastavalt sellele, kuidas ettevõtja märkis oma eesmärgi määruse § 7 lõike 6 punkti 6 alusel nõutud tegevuskavas. Protsendimäärat arutamisel võetakse aluseks tegevuskavas esitatud andmed ettevõtte vesiviljelustoodangu müüginahu kohta taotluse esitamise aastale eelneval aastal.

Eelnõu § 12 lõikes 7 sätestatakse, et juhul, kui toetuse saaja vesiviljelustoodangu müüginahut on kasvanud vastavalt tegevuskavas märgitule vähemalt 10 või vähemalt 20 protsendi võrra, esitab toetuse saaja PRIA-le sellekohased andmed esimesel võimalusel. Andmed vesiviljelustoodangu müüginahu 10 või 20-protsendilise kasvu saavutamise kohta tuleb esitada kõige hiljem viimase toetusosa väljamaksmise aastale järgneval kolmandal aastal.

Eelnõu § 12 lõikes 8 sätestatakse, et lõikes 6 nimetatud kohustuse täitmata jätmine on vabandatu, kui toetuse saaja on teinud kõik endast oleneva, kuid tema tahtest sõltumatu asjaolu tõttu ei ole vesiviljelustoodangu müüginahu kasvu saavutatud. See tähendab, et müüginahu kasvu mitte saavutamist on võimalik ettevõtjal põhjendada näiteks erakorraliste ilmastikuolude esinemisega, taudipuhangu esinemisega tootmisüksuses või muu ettenägematu olukorraga. Näiteks, erakorraliste ilmastikuolude esinemist hinnatakse vastavalt sellele, kas riik on välja kuulutanud eriolukorra. Seega on võimalik § 13 lõikes 6 nimetatud kohustuse täitmata jätmist põhjendada ekstreemsete ilmastikuoludega seotud riikliku eriolukorra väljakuulutamise. Taudipuhangu esinemisel tuleb silmas pidada, et vesiviljelusüksuses peab rakendama taudi levikut ennetavaid bioohutusmeetmeid loomatauditõrje seaduse § 7¹ kohaselt. Juhul kui üksuses esineb taudipuhang, registreerib olukorra kolmas isik, lähtudes loomataudi diagnoosimise nõuetest loomatauditõrje seaduse § 37 kohaselt. See tähendab, et haiguse sümptomitest või loomade suurenenud suremusest tuleb teavitada veterinaararsti või järelevalveametnikku. Seega peab toetuse saaja tegema kõik endast oleneva eelnimetatud või muude ettenägematute olukordade vältimiseks.

Eelnõu §-s 13 sätestatakse dokumentide säilitamise nõuded.

Eelnõu § 13 lõikes 1 sätestatakse, et toetuse andmisega seotud andmeid, dokumente ja muid tõendeid säilitatakse kalandusturu korraldamise seaduse § 34 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaja jooksul. Toetuse andmisega seotud andmeid, dokumente ja muid tõendeid säilitatakse määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 140 lõigetes 3–6 sätestatu kohaselt.

Eelnõu § 13 lõikes 2 sätestatakse, et kalandusturu korraldamise seaduse § 34 lõikes 3 sätestatud tähtaja algusest ja lõpust teavitab toetuse saajat PRIA.

Eelnõu §-ga 14 muudetakse maaeluministri 8. jaanuari 2020. a määrust nr 1 „2020. aastal toetatavate „Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rakenduskava 2014–2020“ meetmete ja tegevuste liigid.“ Määrust täiendatakse punktiga 18 sõnastuses „tootmisega seotud investeeringud vesiviljelusse.“ Määruse eesmärk on kehtestada rakenduskava 8. peatükis toodud Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi toetused 2020. aastaks. Kalandusturu korraldamise seaduse § 5 lõike 1 kohaselt võib valdkonna eest vastutav minister määrusega kehtestada Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist toetatavate meetmete ja vajaduse korral tegevuste liigid, mida 2020. aastal toetatakse. Kalandusturu korraldamise seaduse § 5 lõike 2 kohaselt otsustab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi toetusteks ettenähtud vahendite jaotuse meetmete ja vajaduse korral tegevuste kaupa. Valdkonna eest vastutav minister teeb seda, arvestades 2020. aasta riigieelarve seaduse § 1 osa 6 jao 8 kalandusprogrammi rahastamiskavas toetusteks määratud rahalisi vahendeid ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014 artikli 19 lõike 1 alusel heaks kiidetud rakenduskava.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006/ ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.05.2014, lk 1–66).

Määrus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469).

4. Määruse mõjud

Määrusega kehtestatakse Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist 2014–2020 antava „Tootmisega seotud investeeringud vesiviljelusse“ toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord. Määruse jõustumisega panustatakse rakenduskava II prioriteedi eesmärkide elluviimisesse, milles on muu hulgas märgitud, et vesiviljelusettevõtlike tarvis parema keskkonna loomiseks tuleb kaasa aidata suuremate koguste pakkumiseks ja stabiilsema tarne tagamiseks. Seda soovitakse saavutada määruse (EL) nr 508/2014 artikli 48 lõike 1 punktides a, b, c, d, f ja g nimetatud tegevustega. Seega annab määruse jõustumine vesiviljelustoodete tootmisega tegelevatele ettevõtjatele võimaluse taotleda toetust selleks, et tõsta vesiviljelustoodangu müügiimahtu ning parandada seeläbi vesiviljelusettevõtete elujõulisust ja suurendada konkurentsivõimet. Määruse alusel antava toetuse abil saab vesiviljelusega tegelev ettevõtja teha investeeringuid, mis panustavad tootmismahdade suurenemisesse ning tootmise tõhusamaks või mitmekesisemaks muutmisse. Samuti on toetuse abil võimalik kaasajastada vesiviljeluse tootmisüksuseid, parandada loomade

heaolutingimusi kasvandustes ning anda vesiviljelustoodetele lisandväärtust või ennetada muda ladestumist.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

„Tootmisega seotud investeeringud vesiviljelusse“ toetuse rakendamisega seotud kulud on abikõlblikud ning neid rahastatakse Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist. Meetme rakendamiseks on sellel perioodil ette nähtud hinnanguliselt 1 650 000 eurot, millest 75 protsenti kaetakse Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ning 25 protsenti Eesti Vabariigi eelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitati tutvumiseks ning ettepanekute tegemiseks vesiviljelusettevõtjaid esindavatele erialaliitudele (Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liit ja Eesti Vesiviljelejate Liit) eelnõu koostamise etapis.

Määruse eelnõu esitati õigusaktide eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Keskkonnaministeeriumile ning e-posti teel arvamuse esitamiseks PRIA-le. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Keskkonnaministeerium kooskõlastas eelnõu vaikimisi, kuid tegi siiski mõned ettepanekud. Lisaks esitasid ettepanekud Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet ning Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liit. Märkustega arvestamise kooskõlastustabel on vormistatud seletuskirja lisana.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Saron
Kantsler